

## Бюлетень USAID РАДА: червень 2016 р.

### Роботу Верховної Ради дослідили на щомісячному засіданні IPTAC

Срд, 25/05/2016 - 20:45



Загальна ефективність парламентських комітетів і робота народних депутатів поточного скликання були предметом детального аналізу та дискусії під час традиційної Координаційної зустрічі представників проєктів міжнародної технічної допомоги (IPTAC). На травневу зу-

стріч – "Моніторинг прозорості та ефективності: Результати півторарічної роботи Верховної Ради України" – зібралися близько 30 представників міжнародних організацій-донорів і проєктів, посольств, Апарату ВР, громадянського суспільства, ЗМІ та інших організацій.

Усі три доповідачі на заході були представниками Громадянської мережі ОПОРА. Вони презентували результати як власних досліджень, так і доступних з відкритих джерел.

Голова правління Громадянської мережі ОПОРА Ольга Айвазовська розповіла про загальні показники законотвірчої активності Верховної Ради за відповідний період. Вона зауважила, що парламент міг би прийняти закони, які б зробили його роботу більш відкритою та прозорою, і зупинилась на наявних інструментах, що допомагають підтримувати відкритість і прозорість ВР, зокрема на ресурсі <https://rada4you.org/>, запущеному Громадянською мережею навесні. База даних цього сайту дозволяє виборцям бачити роботу своїх депутатів, зокрема, як вони голосують, чи відповідає їхнє голосування позиції фракції в цілому тощо. Фактично ОПОРА розробила інструментарій, що дозволяє відслідковувати спільне голосування та виступи нардепів у парламенті. Пані Айвазовська також привернула увагу до "Порталу відкритих даних Верховної Ради України", який містить шість наборів даних, розпорядником яких є ВР. Утім, вона відмітила потребу в ресурсах для забезпечення інтелектуальної частини законотворчості, коштах на підвищення заробітної плати працівників парламенту.

Анатолій Бондарчук, аналітик Громадянської мережі ОПОРА, розглянув індикатори ефективності та прозорості парламентських комітетів. За його оцінкою, під час головування Володимира Гройсмана у ВР був досягнутий прогрес, оскільки більше комітетів почали публікувати інформацію про свої засідання. Як показує порівняння за 34 індикаторами, не всі комітети працюють однаково з точки зору ефективності та прозорості. Пан Бондарчук також зауважив, що депутати часто подають законопроєкти до комітетів, членами яких вони не є. За його словами, це є свідченням політичного елементу структурування комітетів.

Результати моніторингу діяльності 105 депутатів-мажоритарників презентувала Олена Рибій, яка в Громадянській мережі ОПОРА керує цим проєктом в рамках програми USAID РАДА. Індикатори роботи цих депутатів включають кількість відвідин засідань місцевої ради та частоту зустрічей з виборцями. Як показують результати моніторингу, половина нардепів, обраних в одномандатних округах, жодного разу не відвідала свій округ. Пані Рибій також навела дані про приймальні політичних партій, до яких виборці можуть приходити, аби порушити ті чи інші питання перед своїми обранцями.

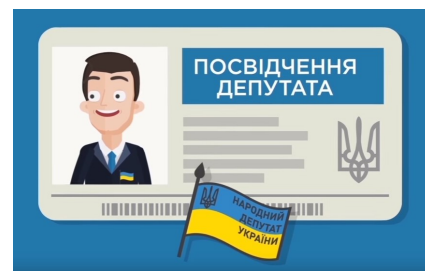
Підсумовуючи презентації, директор USAID РАДА Ігор Когут наголосив на важливості роботи, яку проводить ОПОРА, оскільки раніше показником діяльності депутата була кількість поданих ним законопроєктів.

Після обговорення індикаторів учасники зустрічі заслухали звіт Ініціативи "Відкритий парламент" від народного депутата Світлани Заліщук. Загалом кажучи, **головна мета ініціативи** – допомогти людям долучитися до законодавчого процесу, дізнатися більше про роботу депутатів і комітетів, проаналізувати витрати на законодавців та законодавчий орган в цілому. Пані Заліщук відмітила прогрес, досягнутий за останні два роки щодо відкритості даних, розповіла про пропозиції, що розглядаються. За її словами, є очевидними модернізація у формі "диджиталізації та вайфайзації", а також прогрес у першому кварталі 2016 р. щодо публікації запитів народних депутатів та інформації про проходження законопроєктів через ВР.

Продовження на с. 2

### У випуску:

- ◆ На IPTAC дослідили роботу ВР
- ◆ Молодь отримала в Харкові імпульс змін
- ◆ Круглий стіл з питань інституціоналізації опозиції та коаліції
- ◆ Чи жіноча справа проводити в Україні реформи?
- ◆ Представницька дискусія у ВР щодо співпраці законодавчої та виконавчої гілок
- ◆ Форум місцевого розвитку у Трускавці
- ◆ Розглянуто прогрес упровадження ініціативи "Відкритий уряд"
- ◆ IPTAC занурився в інформаційні лакуни реформ
- ◆ Семінар, присвячений 20-й річниці української Конституції



### Користуйся депутатом правильно! Відеопідказка для активних громадян

Срд, 25/05/2016 - 12:45

З метою інформування громадян про те, якими ж насправді є повноваження народного обранця, які він отримує разом з мандатом, Громадянська мережа ОПОРА за підтримки Програми USAID РАДА створила короткий інформаційний відеоролик з підказкою про обов'язки народного депутата перед виборцями для тих, хто шукає шляхи взаємодії з парламентарем.

Більше на сайті USAID РАДА:  
<http://radaprogram.org/radanews/korystuysya-deputatom-pravylnovideopidkazka-dlya-aktyvnyh-gromadyan>  
Відео: <https://youtu.be/B210DmvSG6k>

### Програма USAID РАДА:

Відповідальність, підзвітність, демократичне парламентське представництво  
Вул. Михайла Грушевського 34а, офіс 46,  
Київ, Україна, 01010  
+380 (44) 2538290  
[office@radaprogram.org](mailto:office@radaprogram.org)  
[www.radaprogram.org](http://www.radaprogram.org)

*("Роботу Верховної Ради дослідили на щомісячному засіданні ІРТАС" – початок на с. 1)*

Стосовно негативу, пані Заліщук нагадала про неспроможність парламенту ухвалити 11 травня законопроект щодо забезпечення відкритості та доступу до інформації про діяльність ВР, її комітетів та нардепів (№ 1591). Серед іншого документ передбачає відкриття інформації про кошти, витрачені на законодавців у перебігу їхньої діяльності. "Заяви, що їх проголошують депутати – це одне, а голосування – зовсім інше", – сказала вона, коментуючи ситуацію із законопроектом, і додала, що подальший прогрес частково залежить від доброї волі Голови ВР Андрія Парубія.

Ігор Когут, у свою чергу, зауважив наявність прогресу щодо взаємодії уряду й парламенту, а також парламентської етики. Він наголосив на внеску Програми USAID РАДА, підкресливши успішне фільмування засідань парламентських комітетів, як наприклад нещодавнє засідання бюджетного комітету ВР в Ужгороді, яке повністю трансливалося наживо онлайн і є доступним в Інтернеті.

Після цього Світлана Заліщук відповіла на запитання, і зустріч закінчилася інформацією про заходи донорів у прийдешні тижні.

### Молодь отримала в Харкові імпульс змін

Нед, 29/05/2016 - 19:30



Понад 150 молодих та активних людей з різних регіонів України, переважно з міста Харкова й Харківської області, приїхали до колишньої української столиці на форум "Імпульс змін", співорганізований Програмою USAID РАДА в рамках її проекту "Модельний

околог". Судячи з того, як мало було видно людей, що сиділи з головою, схиленою над смартфоном, цей імпульс було доставлено належним чином.

Перед аудиторією виступили 14 спікерів у рамках трьох секцій форуму: "Що таке Україна? Код нації", "Держава, парламент, лідерство" і "Особа в управлінні містом, країною та світом".

Учасників форуму привітали Олена Сотник, яка як учасниця проекту "відповідає" за харківський регіон, і директор USAID РАДА Ігор Когут. Пані Сотник висловила сподівання, що захід стане реальною "мотивацією, натхненням" для усіх присутніх і перетворить кожного на "впевненого в собі активіста, можливо, навіть самовпевненого громадянина України".

"Щоб ви дійсно зрозуміли, коли вийдете звідси, що саме ви творите майбутнє цієї країни", – сказала депутат.

Вона також подякувала Програмі USAID РАДА за допомогу, додавши, що в Україні є багато друзів.

Пан Когут "від імені друзів України" стисло презентував Програму. Він зазначив, що USAID РАДА з радістю підтримує такі ініціативи народних депутатів. Описуючи Програму, він сказав, що вона "про відповідальність, підзвітність, парламентське представництво". "Ви розумієте: програма працює з Верховною Радою і для Верховної Ради, але через призму Верховної Ради ми працюємо для кожного з вас", – пояснив пан Когут.

Як вступ, художник, режисер, громадський активіст Ганка Третяк і директор Музею Української революції 1917–1921 років Олександр Кучерук повели розмову про державність і європейське минуле України до її окупації совітами. Їхній виступ включав демонстрацію документального фільму про підписання Брест-Литовського мирного договору між Центральними державами (Німеччина, Австро-Угорщина, Османська імперія та Болгарія) та Українською Народною Республікою в лютому 1918 року.

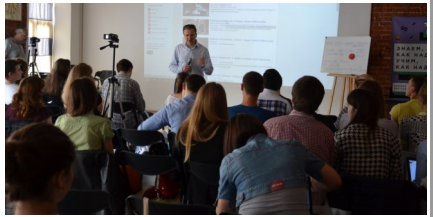
Наступним доповідачем була Леся Драшкаба, художниця і творчий директор, стратег Українського кризового медіа центру, з яскравою, позитивною, оптимістичною презентацією "Натхнення – валюта майбутнього".

Піднесений оптимізм цієї презентації був дещо пригашений Юрієм Романенком, політологом і шеф-редактором аналітичного порталу "Хвиля", який обговорив кризу сучасної України та сценарії її майбутнього.

**Продовження на с. 3**

### Учасники хакатону "Імпульс змін" презентували вісім проектів. Три визнано переможцями

Втр, 31/05/2016 - 19:45



Дводенний хакатон в рамках форуму "Імпульс змін" у Харкові завершився презентацією восьми проектів, три з яких – "Ole Lukoe", "BOTAN" і "Розклад руху міського транспорту" – визнані переможцями й отримують медійну та менторську підтримку. Ці проекти спрямовані на полегшення доступу молодих сімей до дитячої інфраструктури (Ole Lukoe), усунення певних проблем у шкільній освіті (BOTAN) та наведення ладу в організації руху міського транспорту.

Участь у хакатоні, організованому Програмою USAID РАДА, взяли 60 молодих людей з різних регіонів України. Крім вищезгаданих, теми проектів стосувалися питань ОСББ, ринку праці, гендерно-обумовленого насилля, культури, медичних послуг.

На початку заходу директор-засновник Школи управління при Українському католицькому університеті та голова консультативної ради Львівської бізнес-школи Павло Шеремета розповів учасникам, як розробляти та впроваджувати проект: на що звертати увагу, як підбирати команду, де шукати фінансування тощо. "Я хочу вам дати інструменти. Я боюся натхнення без інструментів, бо воно швидко проходить", – сказав пан Шеремета.

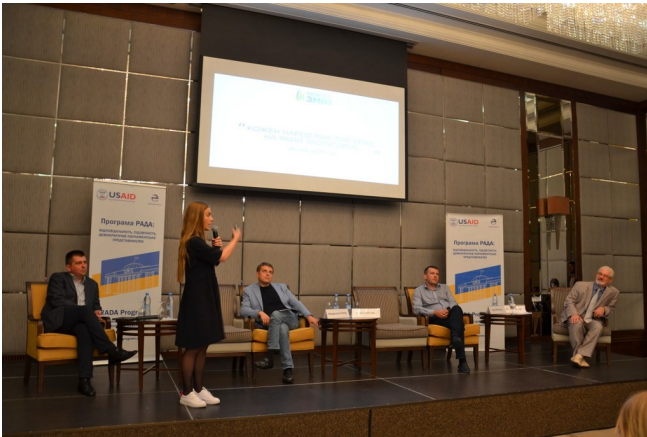
Учасників також привітав директор USAID РАДА Ігор Когут.

Хакатон включав майстер-класи, під час яких експерти поділилися деякими секретами реалізації проектів: PR, краудфандинг, робота з грантами тощо.

Після цього учасники розбились на вісім команд і розпочали роботу над проектами. У цьому їм допомагали ментори з ГО "Ліга інтернів", яка є партнером Програми USAID РАДА – за її підтримки здійснює адміністрування Програми стажування у Верховній Раді.

Video: [https://youtu.be/kF\\_b6UvR\\_Zw](https://youtu.be/kF_b6UvR_Zw);  
<https://youtu.be/5bidehOESBO>

*("Молодь отримала в Харкові імпульс змін" – початок на с. 2)*



ник і Владислава Голуба.

Пан Шишкін розповів про український парламентаризм в порівнянні зі світовими канонами; пан Крулько обговорив цінності в парламенті; пані Сотник зосередилася на парламентській етиці; і пан Голуб описав шлях молодого політика.

Остання секція була найбільш практичною, оскільки на ній йшлося про конкретні проекти, представлені людьми, які самі задумали, розробили та впровадили не один проект. Доповідачами цієї секції були Ілля Кенінгштейн, радник міського голови Львова, Арсеній Фінберг, який працює в DreamKyiv і Волонтерському центрі, і Ольга Руднева, виконавчий директор Фонду "АНТИСНІД" Олени Пінчук. Робота секції завершилася заключним словом колишнього міністра економічного розвитку і торгівлі Павла Шеремети, члена наглядової ради Райффайзен Банку Аваль, директора-засновника Школи управління при Українському католицькому університеті та голови консультативної ради Львівської бізнес-школи.

Велика кількість запитань, якими аудиторія закидала доповідачів, засвідчила її невідомий інтерес до обговорюваних питань.

Наступні два дні деякі з учасників мають змогу розпочати на практиці застосування щойно отриманих знань на хакатоні, який включатиме майстер-класи та спільну роботу над власними соціальними проектами.

Відео: <https://youtu.be/kszuE1XMESA>

## USAID РАДА підвищила обізнаність з гендерних питань групи помічників народних депутатів

Птн, 27/05/2016 - 15:00



У селі Мрія під Києвом Програма USAID РАДА провела дводенні заняття для 16 помічників-консультантів народних депутатів, що входять до парламентського міжфракційного об'єднання "Рівні можливості". Навчання мало на меті підвищення рівня знань з питань гендерної політики у світлі розробки змін до Закону "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", зокрема стосовно кадрової політики. Учасники заходу також розробили пропозиції щодо плану дій міжфракційного об'єднання.

Заняття проводила експерт з гендерних питань USAID РАДА Олена Сулова.

У заході також взяв участь директор USAID РАДА Ігор Когут. "У Верховній Раді є такі комітети, де нема жінок. Але як таке важливе питання як, наприклад, бюджет держави може розглядатися без їхньої участі? – риторично запитав пан Когут. – Сподіваюсь, цей семінар допоможе в майбутньому краще враховувати принцип рівних прав і можливостей жінок і чоловіків у законотворчій роботі".

Венчурний інвестор Анатолій Амелін був останнім спікером перед перервою. Його презентація була присвячена трендам майбутнього для України та ролі молоді в їх створенні.

Друга секція збрала "важку артилерію" з першого Генерального прокурора України й судді Конституційного суду у відставці Віктора Шишкіна та тріо народних депутатів: Івана Крулька, Олени Сот-

## USAID РАДА навчала депутатів місцевих рад у "моделному окрузі"

Чтв, 26/05/2016 - 20:30



Програма USAID РАДА провела семінар для депутатів місцевих рад Броварського й Баришевського районів – "моделного округу" народного депутата України Павла Різаненка. У заході взяли участь 45 осіб, у тому числі помічники депутата, який виступив зі вступним словом.

Більше на сайті USAID РАДА:

<http://radaprogram.org/radanews/usaiderada-navchala-deputativ-miscevyh-rad-u-modelnomu-okruzi-roboti-z-vyborcyamy-ta>

## Уповноважені з гендерних питань оцінили гендерну сенситивність ВР і вручили сертифікати парламентським інтернам

Чтв, 16/06/2016 - 18:00



Програма USAID РАДА провела чергову зустріч уповноважених з гендерних питань секретаріатів комітетів Верховної Ради. Учасники зустрічі дали річну оцінку гендерної сенситивності ВР. Таку оцінку уповноважені з гендерних питань роблять вже третій рік поспіль.

"Слід відзначити, що індекс гендерної сенситивності українського парламенту за рік зріс на 7%, що обумовлено насамперед активізацією діяльності депутатського міжфракційного об'єднання "Рівні можливості", а також глибшим розумінням питання народними депутатами в цілому", – розповіла експерт USAID РАДА Олена Сулова.

Під час зустрічі також відбулося вручення сертифікатів учасникам Програми парламентського стажування, які успішно закінчили курс аналізу гендерної політики та написали відповідну дослідницьку роботу.

## Круглий стіл з питань інституціоналізації опозиції та коаліції відбувся під егідою USAID RADA

Срд, 01/06/2016 - 18:45



**П**артнер Програми USAID РАДА Лабораторія законодавчих ініціатив провела 1 червня жвавий круглий стіл "Інституціоналізація коаліції та опозиції" з обговорення законопроектів, що зареєстровані у Верховній Раді та стосуються роботи парламентської коаліції та опозиції.

Круглий стіл, проведений у співпраці з Комітетом з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України і Програмою USAID РАДА, зібрав разом 20 експертів і народних депутатів. Серед восьми присутніх законодавців двоє були авторами відповідних законопроектів. Директор USAID РАДА також взяв участь у заході.

Роботу круглого столу відкрив в.о. голови регламентного комітету Павло Пинзеник, після чого пан Когут висловив сподівання, що такий форум "формує діалог щодо змін... Нам треба перейти до пропозицій та досягнути розуміння в суспільстві".

Першим доповідачем був депутат із фракції "Опозиційний блок" Юрій Мірошніченко. У листопаді 2014 р., після парламентських виборів, він зареєстрував проект закону № 1066 про внесення змін до Регламенту ВР щодо забезпечення прав парламентської опозиції. Пан

Мірошніченко розповів про свій законопроект, спрямований на те, аби гарантувати опозиції певні права, наприклад, скликати позачергові засідання та головувати у певних комітетах ВР. Народний депутат Валерій Писаренко зосередився на альтернативному законопроекті

№ 1066-1, зареєстрованому ним у грудні 2014 р. (Він також зареєстрував проект закону № 3066-1 з цього ж питання у вересні минулого року.) Як вважає пан Писаренко, статус опозиції можна інституціоналізувати шляхом прийняття окремого закону та/або внесення змін до Регламенту. Він додав, що "опозиція повинна мати наглядову функцію, але це треба інституціоналізувати", і що регламентний комітет має належати опозиції. Інший варіант – повернутися до попередньої версії Конституції України, яка містила розділ про правлячу коаліцію та опозицію.

Пан Когут зауважив, що комітет може розпочати з "чистого листа", але при цьому потрібен "відкритий процес". "Ми готові надати експертно-аналітичну підтримку", – заявив він.

З доповідями також виступили консультанти USAID РАДА Володимир Крижанівський та Борис Беспалий. Пан Крижанівський підкреслив, що результати роботи Місії Європейського Парламенту з оцінки потреб Верховної Ради передбачають якнайшвидшу інституціоналізацію опозиції.

На думку пана Беспалого, така дискусія має "зону непевності", оскільки всі народні депутати, що не належать до

коаліції за визначенням перебувають в опозиції, навіть якщо їхні права й обов'язки ще не є інституціоналізованими. Він припустив можливість для опозиції мати право включати до порядку денного певну кількість законопроектів.

Заступник керівника Головного науково-експертного управління Апарату ВР Андрій Ришелюк попередив про небезпеки надмірного регулювання прав і повноважень, а також наголосив на необхідності більш чіткого визначення "коли коаліція є, і коли її немає".

Народні депутати Дмитро Лубінець з Блоку Петра Порошенка та Михайло Папієв з Опозиційного блоку також взяли участь у дебатах. Пан Лубінець порушив питання, чи всі опозиційні фракції мають отримати відповідний статус, і нагадав про проблему відсутності дисципліни у деяких парламентарів. Пан Папієв висловив думку про необхідність деполітизації комітетів ВР і підтримав ідею надання опозиції можливості включати до порядку денного певну кількість законопроектів.

Павло Пинзеник, підсумовуючи роботу круглого столу, сказав, що останні ініціативи стосовно зміни Регламенту ВР мають шанс на успіх, але це слід робити так, аби не докладати надмірних зусиль і з урахуванням традицій і правової культури. Пан Папієв зауважив, що комітет має опрацювати рекомендації Пета Кокса, який очолював місію ЄП, на що пан Когут висунув ідею проведення семінару з цих рекомендацій. Наприкінці засідання було досягнуто загальної згоди щодо того, що регламентний комітет має сформувати робочу групу з питань інституціоналізації опозиції в українському парламенті.

## ОПОРА провела національний форум "Як змінилась Верховна Рада за півтора року роботи"

Пон, 13/06/2016 - 16:45



13 червня партнер Програми USAID РАДА Громадянська мережа ОПОРА провела національний форум, на якому було розглянуто, як змінився український парламент за 18 місяців, що минули після виборів поточного восьмого скликання Верховної Ради. ОПОРА в рамках USAID РАДА оприлюднила основні показники роботи ВР за цей період та аналіз

ефективності роботи законодавців. Участь у заході взяли понад 100 представників громадянського суспільства та державних інститутів, помічники народних депутатів.

Більше на сайті USAID РАДА:

<http://radaprogram.org/radanews/opora-provela-nacionalnyy-forum-yak-zminylas-verhovna-rada-za-pivtora-roku-roboty>

**Депутати, мери й експерти обговорили законодавчі аспекти формування спроможних громад**

Втр, 21/06/2016 - 18:30

Група народних депутатів з міжфракційного депутатського об'єднання "За розвиток місцевого самоврядування" і близько 40 мерів українських міст разом з представниками Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва і місцевого самоврядування та експерта-



ми взяли участь у круглому столі, на якому обговорили законодавчі аспекти стимулювання формування спроможних територіальних громад, процес децентралізації в Україні та перебіг реформи місцевого самоврядування. Захід організовано Програмою USAID РАДА в рамках традиційного XII Українського муніципального форуму в Одесі.

Більше на сайті USAID РАДА: <http://radaprogram.org/radanews/deputaty-mery-y-eksperty-obgovoryly-zakonodavchi-aspekty-formuvannya-spromozhnyh-gromad>

## Учасники навчально-консультативної зустрічі дали ствердну відповідь на запитання, чи жіноча справа проводити в Україні реформи?

Втр, 14/06/2016 - 16:45



У Києві 14 червня в рамках навчально-консультативної зустрічі “Жінки в часи конфліктів: дії та надії” відбулось обговорення питання “Чи жіноча справа реформи в Україні проводити”, а саме “жінки в політиці та політика, яку роблять жінки”. Захід організували неурядова організація Інформаційно-консультативний жіночий центр і Міністерство соціальної політики України за підтримки Програми Міністерства закордонних справ Нідерландів Матра та Програми USAID РАДА.

Участь в обговоренні, яке модерувала експерт з гендерних питань USAID РАДА Олена Суслова, взяли три народні депутати – члени парламентського міжфракційного об'єднання “Рівні можливості”: Марія Іонова та Ірина Луценко з Блоку Петра Порошенка і Світлана Войцеховська з Народного фронту. Аудиторію склали в основному представники громадських організацій та відповідальні за гендерну політику працівники місцевих підрозділів Мінсоцполітики – разом близько 60 людей.

Пані Іонова, яка відрекомендувалася як “народний депутат, волонтер, мама, дочка і дружина”, зауважила, що вона не виокремлювала би політику “жіночими руками”. “Коли ми робимо якусь справу, я взагалі не замислююся над тим, якими, чікими руками я це роблю, – сказала вона. – Навпаки, наше завдання залучити більше чоловіків для того, щоби вони разом з нами робили добрі справи».

Марія Іонова назвала міжфракційне об'єднання “Рівні можливості” одним з найактивніших у Верховній Раді. На її думку, у парламенті та суспільстві відбуваються “зміни стереотипів” щодо ролі жінки, започатковані Революцією Гідності. Цитуючи свою колежанку Ірину Луценко щодо того, що “з маленьких перемог складається велика перемога”, пані Іонова сказала, що її тішить наявність таких маленьких перемог, причому особливо багато досягнень є у законодавчій сфері.

Найбільший успіх вона бачить у тому, що жінки “беруться за непопулярні й найважчі теми і не бояться говорити про непопулярні речі”.

Ірина Луценко, “народний депутат двох скликань і дружина політичного в'язня”, також вважає, що за останні два роки суспільство стало іншим. “Ми нарешті зрозуміли, що ми – українці, що ми – нація, незалежно від того, що у нас є 125 національностей, – сказала пані Луценко. – Ми всі вділи вишиванки, ми всі сказали: ми є країна, ми є громадяни, ми будемо таку країну, як в Європі, по тих правилах”.

На її думку, за два роки Майдану та війни жінки показали, що “вони менше планують, але більше діють – і діють одразу”. “Це – саме головне: жінки почали активно діяти”, – підкреслила вона.

Розповідаючи про роботу над ратифікацією Стамбульської конвенції (Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами), пані Луценко сказала, що, коли вона прийшла до попереднього парламенту, було не більше 50 людей, які досконало володіли цією темою. “За дві каденції нас уже тисячі”, – наголосила вона. За її словами, “ми вже виходимо на ратифікацію Стамбульської конвенції – одним з найважливіх і найвідповідальніших для держави документів”.

Вона також назвала популізм і байдужість деяких депутатів її найбільшим розчаруванням останніх років. “Недопустимо в країні, коли йде війна, бути таким черствим”, – сказала Ірина Луценко.

Світлана Войцеховська, “теж мама і теж дружина”, у міжфракційному об'єднанні займається “більш рутинною, але дуже складною справою” – гендерною просвітою, а як член регламентного комітету – змінами до Регламенту ВР. На її думку, можна зробити все, якщо поставити собі мету. Найбільшим своїм “очаруванням” останніх років вона назвала волонтерський рух, який виник на початку війни, і участь жінок у цьому русі. “Це хвилює до сліз”, – сказала пані Войцеховська.

Найбільша ж перемога у парламенті – запровадження 30-відсоткової квоти у законі

Продовження на с. 6

## Переможці конкурсу Програми USAID РАДА “Peer to Peer” відзвітували про свої ознайомчі поїздки

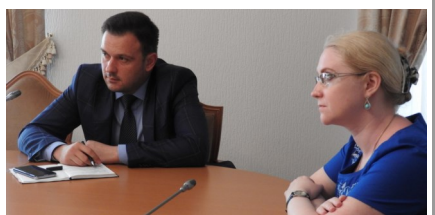
Чтв, 23/06/2016 - 16:45



Чотири штатні працівники Верховної Ради презентували звіти про свої навчально-ознайомчі поїздки до іноземних парламентів під час заходу, проведеного Програмою USAID РАДА, в якому взяли участь 20 працівників Апарату ВР, секретаріатів парламентських комітетів та Європейського інформаційно-дослідницького центру, а також парламентські інтерни.

Троє з чотирьох, а саме головний консультант Комітету ВР з питань запобігання і протидії корупції Катерина Вишневська та головний консультант Спеціальної контрольної комісії ВР з питань приватизації Павло Фролов, які здійснили візити до Естонії, і заступник завідувача секретаріату Комітету ВР з державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Олександр Маковський, який відвідав Польщу, були переможцями конкурсу “Peer to Peer” Програми USAID РАДА для працівників секретаріатів комітетів та Апарату Верховної Ради на ознайомчі поїздки до парламентів іноземних країн. Четвертий доповідач – головний консультант Головного науково-експертного управління Апарату ВР Марія Муравська, яка також змагалася, але не перемогла – відправилася на навчання до іспанського парламенту з власної ініціативи. Спираючись на знання, отримані за кордоном, доповідачі надали рекомендації щодо змін, які, на їхню думку, покращать функціонування Верховної Ради.

Презентація звітів відбулася під проводом програмного директора USAID РАДА Еліни Шишкіної. Заступник Керівника Апарату ВР Володимир Бондаренко також взяв участь у заході.



(Презентації доступні на сайті USAID РАДА: <http://radaprogram.org/radanews/peremozhchi-konkursu-programy-usaid-rada-peer-peer-vidzvituvaty-pro-svoji-oznayomchi>)

*("Чи жіноча справа проводити в Україні реформи?" – початок на с. 5)*

про місцеві вибори, у що ніхто не вірив. "Тому що люди, які займалися політичною діяльністю, розуміють, як складно жінці працювати в політиці, особливо на місцевому рівні", – пояснила депутат.

Про проблеми й успіхи застосування цього закону йшлося також у виступах з місць.

Пані Войцеховська порадила жінкам самим бути більш наполегливими у відстоюванні своїх прав, не відступати при кожному "спотиканні". "Ми повинні йти й боротись до кінця, – наголосила вона. – Я п'ять днів добивалася, аби мене прийняв голова Верховної Ради. І він мене прийняв о восьмій вечора, бо я стояла у нього на порозі".

Своєю ж мрією Світлана Войцеховська назвала зміну Регламенту Верховної Ради у гендерних питаннях.

У виступах доповідачів та аудиторії учасники заходу також обговорили багато інших питань, серед яких війна та участь у ній жінок, звільнення полонених, проблеми масової інформації та гендерної освіти, міжнародна політика, контроль парламенту і громадянського суспільства за виконанням законів, негаразди з ухваленням державного бюджету.

Підсумовуючи обговорення, Олена Суслова зазначила, що "зараз ми спостерігаємо гендерне пожвавлення і гендерну зрілість". "Сьогодні вже є політична воля і бажання фахово розібратися в цих питаннях, просувати їх", – підкреслила вона.

"Політику жінки роблять, і це жіноча справа робити реформи в Україні", – зробила остаточний висновок пані Суслова.

Відео: <https://youtu.be/iTpenUWNgUg>

### У ВР відбулась представницька дискусія щодо співпраці законодавчої та виконавчої гілок, організована спільно з USAID РАДА

Чтв, 16/06/2016 - 21:45



"європейським колегам", а саме Місії ЄП з оцінки потреб під проводом Пета Кокса, за їхню допомогу в реформуванні Верховної Ради й підвищенні її ефективності. "Це дійсно надзвичайні зусилля, які ви докладаєте", – сказав пан Парубій.

Одним із ключових питань дискусії був проект Меморандуму про принципи співпраці між Верховною Радою і Кабінетом Міністрів України. Проект документу представили в.о. Керівника Апарату ВР Володимир Слишинський та Міністр екології та природних ресурсів України Остап Семерак.

"Ми прагнемо досягти нової якості взаємодії між урядом і парламентом. Тому експертами підготовлено проект Меморандуму про співпрацю", – пояснив пан Парубій.

Степан Кубів зауважив, що запорукою змін в Україні є єдність Верховної Ради, Президента, уряду. "Уряду з народними депутатами слід переглянути підходи до спільної законопроектної роботи під час проходження цих законопроектів парламентськими комітетами, посилити координацію в рамках бюджетного процесу, проводити спільну якісну експертизу законопроектів", – сказав Перший віце-прем'єр.

Він також сказав, що уряд поділяє ідею започаткувати механізм підготовки так званих "білих книг" до ключових та системних законопроектів.

За словами пана Пленковича, існу-

ють можливості для покращення рівня співпраці між ВР і Кабміном. Утім він зазначив, що мова не йде про те, аби "відкинути відповідні прерогативи й обов'язки, визначені в Конституції України, чи налаштувати політичну орієнтацію. За жодних обставин покращена міжінституційна співпраця не означає й не веде до стирання меж між законодавчою та виконавчою гілками, злиття цих двох окремих інституцій в невизначену політичну інституційну структуру, яку неможливо ідентифікувати".

"Навпаки, тема нашого сьогоднішнього семінару – чіткіше, точніше рамкування того, якою має бути співпраця між законодавчою та виконавчою владою", – підкреслив пан Пленкович.

Пет Кокс, який у Києві вже в 45-й раз за останні роки, сказав, що радий бути знову у Верховній Раді для продовження роботи, яку "ми разом робимо багато місяців", і радий бачити "так багато партнерів в одній кімнаті" і представників "дуже активного й пильного громадянського суспільства України". У цьому контексті він висловив "особливу подяку [директору USAID РАДА] Ігорю Когуту та його колегам в USAID, зокрема щодо теми, з якою ми маємо справу сьогодні, і за роботу, яку вони провели, аби просунути її".

"З боку міжнародних партнерів... запевняю вас, що ми готові всіма способами супроводжувати вас на шляху реформ. Але це не означає втручатися – в основі цього лежить повага: повага до цілісності України, повага до суверенітету України і повага до гідності її інституцій", – наголосив пан Кокс.

Данута Гюбнер, член Європейського Парламенту, голова комітету з конституційних питань, колишній комісар ЄС, і сер Еван Пол Сілк, колишній секретар британської Палати Громад, поділилися дуже практичним європейським досвідом щодо обговорюваних питань.

Директор Програми USAID РАДА Ігор Когут, який відкрив дебати, висвітлив кілька речей, де Програма просунулася у питаннях міжінституційної співпраці, зокрема щодо ідеї "білих книг". У дебатах також взяли участь народні депутати, представники неурядових організацій.



## Спікери парламентів України та Польщі взяли участь у Форумі місцевого розвитку, співорганізованому Програмою USAID РАДА у Трускавці

Нед, 26/06/2016 - 18:45



**Г**олова Верховної Ради України Андрій Парубій та його польський колега Маршал Сейму Марек Кухцінський взяли участь у другому дні дводенного Форуму місцевого розвитку, спільно організованому Львівською обласною радою та Програмою USAID РАДА в курортному місті Трускавець Львівської області.

Понад 150 представників українського й польського парламентів, органів місцевого самоврядування, виконавчої влади, громадянського суспільства та ЗМІ взяли участь у серії дискусій.

У перший день форуму відбулася дискусія щодо децентралізації як рушійної сили місцевого розвитку, яку модерував координатор USAID РАДА Ігор Парасюк. Подальші сесії того дня зосередилися на транскордонному співробітництві та співпраці між парламентом і місцевим самоврядуванням. Другий день включав презентацію та обговорення кращих практик, представлених кіль-

кома органами місцевого самоврядування України та Польщі.

В усіх засіданнях форуму брали участь міністри, інші високопосадовці та депутати парламенту з української та польської сторони. Спікери двох парламентів також провели переговори, під час яких мали "можливість обмінятися думками і провести дискусію стосовно історичних питань між Україною і Польщею напередодні подібної дискусії в польському парламенті", як оголосив Андрій Парубій під час прес-брифінгу, який розпочав роботу другого дня.

Як зазначив український спікер, форум має на меті розробити механізми співпраці між прикордонними областями Польщі та України, а також вивчити проблеми реформи децентралізації та місцевого самоврядування і знайти способи вирішення цих проблем.

"Для України Польща є особливим прикладом в цій одній з найбільш масштабних реформ, яку ми проводимо – в реформі децентралізації", – сказав пан Парубій. "Власне, реформа місцевого самоврядування дала можливість розвинути реформи у всіх інших напрямках", – додав він.

Він зауважив, що досвід, здобутий протягом форуму "в живому безпосере-

дньому спілкуванні, є надзвичайно важливим і для українських депутатів, яких приїхало багато на цей форум, депутатів Верховної Ради, і депутатів місцевих рад, і Львівської обласної ради".

Програма USAID РАДА також підготувала проект Декларації, ухвалені учасниками форуму без поправок. Декларація, поміж іншим, закликає "Президента України, Прем'єр-міністра України, Уряд, Верховну Раду України звернути першочергову увагу на необхідність негайного впровадження в Україні державної регіональної політики, базованої на солідарності регіонів, прискорення реформ адміністративної та територіальної організації влади на місцевому рівні, що базується на принципах Європейської хартії місцевого самоврядування та європейських принципах NUTS [Номенклатура територіальних одиниць для статистики] з безумовним дотриманням принципу субсидіарності, та мають на меті забезпечення сталого розвитку".



## Форум, організований Transparency International Україна та USAID РАДА, розглянув прогрес впровадження ініціативи "Відкритий уряд"

Срд, 22/06/2016 - 18:45



Програма USAID РАДА разом з ГО "Transparency International Україна" провели форум "Чи виконає Україна зобов'язання міжнародної ініціативи "Партнерство "Відкритий уряд"?" щодо виконання Україною відповідного плану дій. Захід, який зібрав близько 40 експертів, представників неурядових організацій та посадовців, мав на меті оцінити, наскільки Україна є здатною виконати свої зобов'язання та покращити тристо-

ронній діалог між Кабінетом Міністрів, Верховною Радою та громадянським суспільством.

Відкриваючи засідання, директор USAID РАДА Ігор Когут, який також був модератором заходу, підкреслив важливість контролю з боку громадянського суспільства й так званих "тіньових звітів" – неофіційних звітів, які можуть дати більш об'єктивну оцінку ситуації, ніж звіти органів влади.

"Для нас є дуже важливим механізм контролю з боку громадянського суспільства. Це – дуже важливий момент, – сказав пан Когут. – Дуже важлива тема, на якій я хочу наголосити окремо, це так звані тіньові звіти, що є поширеною практикою. Зараз в парламенті відбулася дискусія з приводу внутрішньої реформи, і тут торкалися дуже важливої теми – взаємин між законодавчою й виконавчою владою. Минулого тижня відбулася дуже цікава дискусія за участю керівництва парламенту та віце-прем'єрів. Йшло-

ся про те щоб запровадити новий формат комунікацій,... і як створити урядову звітність, аби вона насправді мала якийсь раціональний характер".

Наталія Окша, заступник директора Департаменту інформації та комунікацій з громадськістю КМУ, розповіла про заходи у сфері "Відкритого уряду", вже впроваджені в життя Кабміном. "Ініціатива "Відкритого уряду" дала можливість уряду, партнерським організаціям і громадянам змінити траєкторію державного управління", – сказала вона.

Кабінет Міністрів зобов'язався досягти прогресу за п'ятьма напрямками і зараз готує відповідний проміжний звіт, який буде опубліковано в липні. Ці напрямки охоплюють...

Більше на сайті USAID РАДА:  
<http://radaprogram.org/radanews/forum-organizovanyy-transparency-international-ukrayina-ta-usaid-rada-rozglyanuv-progres>

## Червневe засідання IPTAC занурилося в інформаційні лакуни процесу реформ в Україні

Срд, 29/06/2016 - 16:15



У центрі уваги останньої щомісячної Координаційної зустрічі представників проектів міжнародної технічної допомоги (IPTAC), проведеної Програмою USAID РАДА 29 червня на тему "Процес реформ в Україні: інформаційні та комунікаційні лакуни", були результати опитування, здійсненого в рамках Програми на замовлення її партнера ГО "Інтерньюз-Україна". Результати дослідження презентували Костянтин Квурт, голова Правління і керівник проекту ІУ з упровадження Програми РАДА, Ірина Бекешкіна, директор Фонду "Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва", і Марія Золкіна, політичний аналітик цього фонду.

Аудиторію заходу склали представники міжнародних організацій-донорів і громадянського суспільства.

Відкриваючи засідання, його модератор Ігор Когут, директор Програми USAID РАДА, назвав формування інформаційної політики "дуже важливою площиною у реформуванні держави".

Костянтин Квурт, розповідаючи про результати дослідження, зауважив: "У

суспільстві панує істотна недовіра до перебігу реформ в країні. Громадяни не хочуть терпіти матеріальних утискань через реформи. Двадцять два відсотки громадян не бачать сенсу, бо не вірять в успіх реформ, а 39 відсотків вважають сьогорішнє економічне становище в державі наднизьким".

Марія Золкіна зосередилася на результатах дослідження, які характеризують настрої та бажання людей. За її словами, проаналізовані кількісні та якісні індикатори зафіксували "моментальний знімок" поточної ситуації. "Станом на травень 2016 року в громадській думці щодо перспектив реформ домінували песимістичні очікування і настрої невіри в успіх реформ, – розповіла вона. – Так, 37 відсотків в успіх реформ не вірили, хоча і мали певну частку надії на цей успіх, а 28 відсотків категорично не вірять в успішність процесу реформ в Україні. Водночас впевненими оптимістами, що переконані в можливості успішного проведення реформ, є 5 відсотків українців, і ще 24 відсотки загалом вірять, але мають певні сумніви".

Пані Золкіна узагальнила пріоритети респондентів: "Пріоритетними для громадян є реформа органів правопорядку (судів, прокуратури, поліції); податкова реформа; антикорупційна реформа; освітня реформа; дерегуляція і стимулювання розвитку підприємництва та інвестицій; реформування армії, зміцнення обороноздатності". Утім, зазначила вона, дослідження показує, що ЗМІ занадто велику увагу приділяють реформі

поліції й дуже мало висвітлюють освітню реформу.

Медіа, яким, згідно з опитуванням, публіка довіряє найбільше, включають "Фокус", "День" та "Українську правду". Високою довірою, за словами Марії Золкіної, користується й Фонд "Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва". Вона також виділила два недоліки продуктів ЗМІ з переліку, визначеного експертами, а саме слабку аргументацію та "зарозумілість".

На думку Ірини Бекешкіної, попри те, що в громадському секторі не помічають реформ в Україні, вони, все ж, відбуваються. "Справді, реформи тривають, хоч і не системні. У свідомості представників громадського сектору панує враження, що нічого не відбувається. Абсолютна більшість населення беруть інформацію з телебачення, власниками телеканалів є олігархи, які зацікавлені у провалі реформ. Необхідно долучати до створення інформаційної політики представників громадянського суспільства, які володіють правдивою інформацією", – наголосила вона.

За словами пані Бекешкіної, слід розповісти громадянам історії успіху: "Вплив на власників ЗМІ мінімальний, натомість потрібно шукати шляхи, як розповісти людям про здобутки".

Більше на сайті USAID РАДА: <http://radaprogram.org/radanews/chervn-eve-zasidannya-iptac-zanurylosya-v-informaciyni-lakuny-procesu-reform-v-ukrayini>

## USAID РАДА провела конституційний семінар, присвячений 20-й річниці української Конституції

Срд, 29/06/2016 - 17:30



29 червня 2016 р. Програма USAID РАДА відзначила 20-у річницю української Конституції (28 червня), зібравши групу студентів – здебільшого учасників Програми парламентського стажування – у Верховній Раді на семінар для обговорення поточної реформи Конституції.

Участь у заході взяла Голова українського парламенту в 1996 році, коли було прийнято Конституцію, Олександр Мороз, а також чотири народні депутати того скликання, які відіграли важливу роль у розробці та ухваленні Основного закону України: Віктор Мусіяка, Володимир Стретович, Віктор Шишкін та Іван Заєць.

Частина вищезгаданих гостей разом з трьома іншими колишніми народними депутатами, а зараз експертами Програми USAID РАДА Володимиром Крижанівським, Борисом Беспалим та Еліною Шишкіною керували роботою в групах, які мали віднайти відповіді присутніх молодих людей на одне з наступних запитань: (1) Якою має бути форма правління в Україні – президентською, парламентською, парламентсько-президентською чи іншою? (2) Якою мають бути політична структурованість суспільства та парламенту України, система виборів? (3) Як ви оцінюєте реформу судуострою, щойно започатковану з ініціативи Президента України?

Після цього три групи знову зібралися разом аби доповісти й обговорити свої відповіді. Доповіді відбувалися в порядку, зворотному нумерації запитань.

Реформі судуострою студенти поставили як позитивні, так і негативні оцінки, причому останні преважували. Учасники вказали на те, що вони вважали недоліками реформи, наприклад, закритість і корпоратизацію суддівського корпусу,

суперечливе рішення не обирати суддів, а призначати їх пожиттєво. За їхніми словами, громадськість залишається відстороненою від реального впливу на судову систему. Особливий критиці були піддані положення, які передбачають, що лише адвокати, тобто члени української асоціації адвокатів зможуть представляти сторони в суді, причому не тільки в кримінальному провадженні, але й цивільному, адміністративному, господарському.

Група, яка розробляла питання політичної структурованості та системи виборів, назвала його "наболілою темою, оскільки кожен з нас є учасником виборчого процесу". На думку групи, політична структура в Україні має ґрунтуватися на ідеології, а не бізнесових інтересах, а зміни на краще в цій структурі слід розпочинати знизу, з місцевого рівня. партій, які незрозуміло для чого існують".

Більше на сайті USAID РАДА: <http://radaprogram.org/radanews/usaid-rada-provela-konstytuciynnyy-seminar-prysvyachenyy-20-y-richnyci-ukrayinskoyi>